

५५३

राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र

क्रमांक एसईसी/एमएससी-११९६/प्र. क्र. १९६/का-३.
नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालयासमोर,
मोदाम कामा रोड, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक ७ ऑक्टोबर १९९६.

प्रति,

आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
जिल्हाधिकारी (सर्व)
मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा (सर्व)

विषय - महानगरपालिका, नगरपरिषदा, जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या व ग्रामपंचायती यांच्या
सार्वजनिक/पोस्ट निवडणुका १९९६-९७
नागरिकांच्या मागासवर्गात विशेष मागासवर्गाचा समावेश करण्याबाबत.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ च्या कलम २ (१९) मध्ये नागरिकांच्या मागासवर्ग (BACKWARD CLASS OF CITIZENS) या प्रवर्गाची व्याख्या देण्यात आली असून त्यामध्ये राज्य शासनाने वेळोवेळी इतर मागासवर्ग, विमुक्त जाती आणि वटसंघ जमाती म्हणून जाहीर केलेल्या जातींचा समावेश असल्याचे नमूद करण्यात आलेले आहे. शासनाच्या समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभागाच्या दिनांक १३ जून १९९५ च्या शासन निर्णय क्रमांक सीडीसी-१४९४/प्र. क्र. २३६/भाषक-५ अन्वये इतर मागासवर्गातील काही ज्येष्ठी व काही अन्य जाती याचा समावेश करून विशेष मागास प्रवर्ग निर्माण करण्यात आला असून सदर वर्गस काही अधिक सवलती जाहीर करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच शासन निर्णय क्रमांक सीडीसी-१४९४/प्र. क्र. २३६/भाषक-५ दिनांक २४ ऑगस्ट १९९५ अन्वये विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट केलेल्या जाती इतर मागासवर्गाच्या यादीतून वगळण्यात आलेल्या आहेत. त्यामुळे नागरिकमंडळ मागासवर्ग या प्रवर्गात विशेष मागास प्रवर्गातील जातीचा समावेश होतो किंवा नाही असा प्रश्न निर्माण झाला आहे. व त्याबाबत जिल्हाधिकारी कार्यालय तसेच अन्य नागरिकांकडून व मागासवर्गाच्या काही संघटनांकडून स्पष्टीकरण करण्याची मागणी राज्य निवडणूक आयोगाकडे करण्यात आली आहे. प्रस्तुत प्रकरणी समाजकल्याण विभागाकडून त्यांच्या दिनांक ५ ऑक्टोबर १९९६ च्या पत्राद्वारे खुलासा प्राप्त झाला असून त्याची प्रत सोबत जोडली आहे. त्या अनुषंगाने खालील प्रमाणे खुलासा करण्यात येत आहे -

२. विषयाधीन निवडणुकांच्या सदनांत नागरिकांच्या मागासवर्ग या प्रवर्गाच्या राज्य शासनाने इतर मागासवर्ग म्हणून जाहीर केलेल्या ज्येष्ठी, विमुक्त जाती व वटसंघ जमाती यांचेसह विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट केलेल्या जातींचाही समावेश होत असून सदर प्रवर्गातील नागरिक विषयाधीन निवडणुकांच्या प्रयोजनासाठी नागरिकांच्या मागासवर्गातून निवडणूक लढवू शकतील. राज्य निवडणूक आयोगाच्या आदेशानुसार

सु. ग. नागवेकर,
विशेष कार्य अधिकारी,
राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र.

महाराष्ट्र शासन
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

क्रमांक सीबीसी-१०९६/सी-१२५८/प्र.क्र. २३८/मावक-५
समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.
Social Welfare, Cultural Affairs and
Sports Department.
Mantralaya Annexe, Mumbai 400 032.
दिनांक ५ ऑक्टोबर १९९६.

प्रति,

सचिव,

राज्य निवडणूक आयोग,

नवीन प्रशासन भवन,

मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२.

विषय.—दिनांक १३ जून १९९५ च्या शासन निर्णयाद्वारे काही जातींचा विशेष प्रवर्गात समावेश करून त्यांना
सवलती देण्याबाबत.

संदर्भ.—आपले पत्र क्र. एसईसी/एमएनसी-१९९६/प्र. क्र. १९६/का-३, दिनांक २४ सप्टेंबर १९९६.

महोदय,

आपण दिनांक १३ जून १९९५ च्या शासन निर्णयान्वये विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट केलेल्या जातींच्या संदर्भात जी
विचारणा केलेली आहे त्या संदर्भात असे नमूद करण्यात येते की, विशेष मागास प्रवर्गात समावेश असलेल्या जातींचा समावेश
"नागरिकांचा मागास प्रवर्ग" या प्रवर्गांमध्ये समावेश होत आहे. केवळ त्यांना विशेष सवलती शासनाने जाहीर केलेल्या आहेत.
विशेष मागास प्रवर्गातील काही जाती यापूर्वी इतर मागासप्रवर्गांमध्ये समाविष्ट होत्या त्यांचा समावेश विशेष मागास प्रवर्गात झाल्यामुळे
इतर मागास प्रवर्गांच्या यादीतून त्या वगळण्यात आल्या. (शासन निर्णयाच्या प्रती सोबत जोडल्या आहेत) काही जाती प्रथमच
विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट केलेल्या आहेत. असे जरी असले तरी त्यांचा समावेश नागरिकांचा मागास प्रवर्ग या प्रवर्गासाठी
ज्याचा समावेश करण्यात आलेला आहे त्यामध्ये विशेष मागास प्रवर्गांचा समावेश अंतर्भूत राहिल.

आपला,

सही/-

(स. नु. गावीत)

शासनाचे अवर सचिव

तात्काळ

दु.क्र. - २२८३१९२५

फॅक्स - २२८३१०१७

e-mail : rdd_panchayatraj_d-06

क्रमांक : संकित - २००३/प्र. क्र. ४५४४/२२

ग्राम रिक्रस व जलसंधारण विभाग,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ऑगस्ट, २००६

10 8 2006

प्रति,

मा. सचिव,

राज्य निवडणूक आयोग,

नवीन प्रशासन भवन,

मंत्रालयसमीर, मुंबई - ३२.

विषय : जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या व ग्रामपंचायती यांच्या संघर्षाच्या अधिनियमात नामांकांचा मागासवर्ग या प्रवर्गाच्या व्याख्येत सुधारणा करणे.

महोदय,

जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या आणि ग्रामपंचायत अधिनियमानुसार नामांकांचा मागासवर्ग म्हणजे राज्य शासनाने इतर मागासवर्ग आणि विमुक्त जाती आणि भटक्या जमाती म्हणून वेळोवेळी घोषित केलेले असे वग किंवा अशा वर्गाचे माग अथवा त्यामधील गट, अशी व्याख्या केलेली आहे.

सामाजिक न्याय विभागाने दिनांक ५-१०-९६ च्या पत्रामध्येही असे स्पष्ट केले आहे की, विशेष मागास प्रवर्गात समावेश असलेल्या जातीचा समावेश, नामांकांच्या मागासवर्ग या प्रवर्गांमध्ये होत आहे. केवळ त्यांना विशेष सवलती शासनाने जाहीर केलेल्या आहेत. विशेष मागास प्रवर्गातील काही जाती यापूर्वी इतर मागास प्रवर्गांमध्ये समाविष्ट होत्या. त्यांचा समावेश विशेष मागासप्रवर्गात झाल्यामुळे इतर मागास प्रवर्गांच्या यादीतून त्या वगळण्यात आल्या. काही जाती प्रथमच विशेष मागास प्रवर्गात समाविष्ट केलेल्या आहेत, असे जरी असले तरी त्यांचा समावेश नामांकांच्या मागासवर्ग या प्रवर्गासाठी ज्यांच्या समावेश करायला आलेला आहे, त्यामध्ये विशेष मागासप्रवर्गाचा समावेश अंतर्भूत राहिल, असे स्पष्ट केलेले आहे.

C:\vaibhava\CS-03

J-12491/27

(20)

विशेष मागासप्रवर्ग हा केवळ शासनात जाहीर केलेल्या विशेष सधलतांसाठी असल्याने अधिनियमांमध्ये नागरीकांच्या मागासवर्ग या प्रवर्गाची जी व्याख्या द्यायत आलेली आहे, त्यामध्ये कोणतीही सुधारणा करण्याची आवश्यकता दिसून येत नाही.

जि. व. म. म.
(सुनील चव्हाण)

विशेष कार्य अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

5. 12. 43 (28)